

U betaalt belastingen en wilt weten waarom: wat gebeurt er met uw geld?

De schepen van Financiën, Bertrand Waucquez, legt het uit (*)

(*) Dit is geen document van het gemeentebestuur, noch van het College van burgemeester en schepenen.

Beste bewoners,

Elke euro die in Kraainem wordt uitgegeven wordt met de grootste zorg geanalyseerd, zodat we de huidige levenskwaliteit voor de inwoners kunnen behouden en verbeteren, en ook voor de komende jaren. Het jaarlijkse benchmarkrapport¹ van Belfius bevestigt trouwens dat de financiën van de gemeente onder controle en gezond zijn.

Ik spreek regelmatig over de financiële situatie van de gemeente tijdens mijn wekelijkse Facebook Live-video's op vrijdagavond om 18:00 [ook beschikbaar op YouTube], waaronder deze die volgden na de gemeenteraad van 25 juni 2024, waarin de autofinancieringsmarge, de reserves en de schulden uitgebreid worden besproken. Aarzel niet om ze te raadplegen.

De documenten die betrekking hebben op de jaarrekeningen en de budgetwijzigingen worden regelmatig op de website van de gemeente gepubliceerd, en kunnen op elk moment worden geraadpleegd.

Onder andere deze 3 parameters zijn bepalend voor het evalueren van de staat van de financiën van de gemeente, en hun evolutie wordt hieronder toegelicht:

¹ Deze publicatie vergelijkt een hele reeks indicatoren (voornamelijk financiële) voor de gemeente met die van referentiegemeenten, de provincie en de regio.

1. De autofinancieringsmarge
2. De reserves
3. De schulden

1. De autofinancieringsmarge (AFM)

Zoals de naam al aangeeft, is dit wat er overblijft nadat de gemeente alle exploitatiekosten (salarissen, lopende kosten, enz.) en schuldaflossingen voor het betreffende jaar heeft betaald. Deze marge draagt bij aan de reserves van de gemeente en bepaalt dus haar toekomstige vermogen om te investeren zonder te lenen (fig. 1).

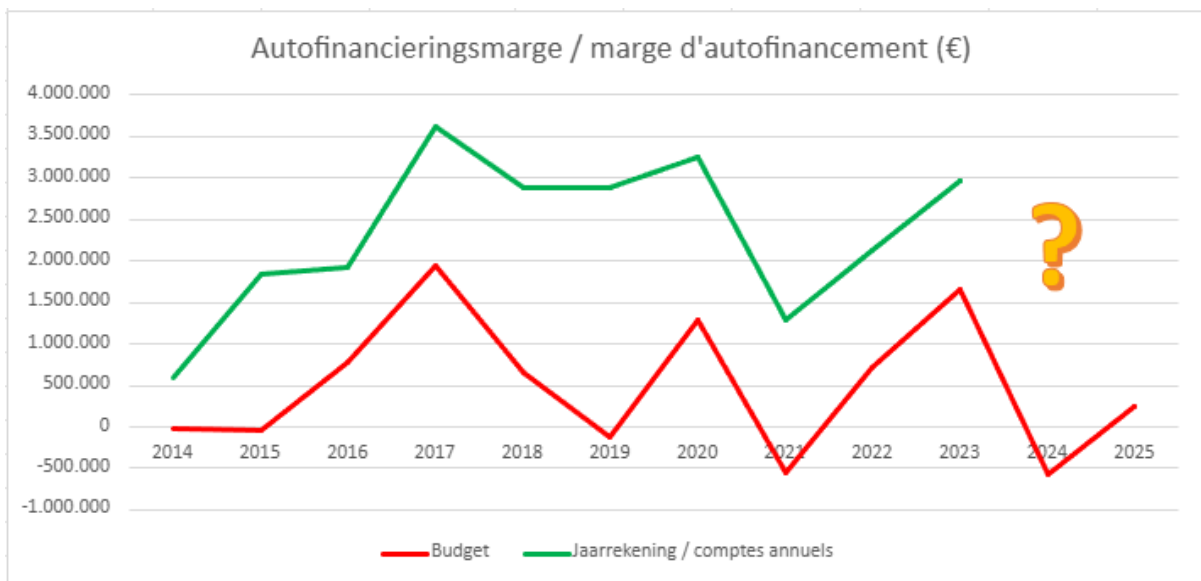

Fig. 1 Evolutie van de autofinancieringsmarge (begroting vs. jaarrekening)

De jaarrekening voor 2023 (beschikbaar op de website van de gemeente) werd op 30 april 2024 goedgekeurd door de gemeenteraad en zoals voorzien bedraagt de autofinancieringsmarge meer dan €2,5 miljoen. Wat opvalt als je de begrotingscijfers vergelijkt met de jaarrekening is het systematische verschil van jaar tot jaar. Waarom zo'n verschil? Simpelweg omdat de administratieve diensten van de gemeente verplicht zijn om alle mogelijke uitgaven te voorzien als onderdeel van het meerjarenplan. Een eenvoudig voorbeeld: om personeel in dienst te kunnen nemen, moeten de budgetten voor de vacatures worden voorzien. In de praktijk vinden we zelden alle mensen die we zoeken, waardoor de werkelijke personeelskosten lager uitvallen dan begroot.

De grote leningen die in 2006-2007 zijn aangegaan en die de gemeente in 2007² voor meer dan 31 miljoen euro in de schulden hebben gestoken, zullen pas in 2027 volledig zijn terugbetaald. Vanaf 2028 zou de autofinancieringsmarge, ceteris paribus, dus aanzienlijk moeten toenemen.

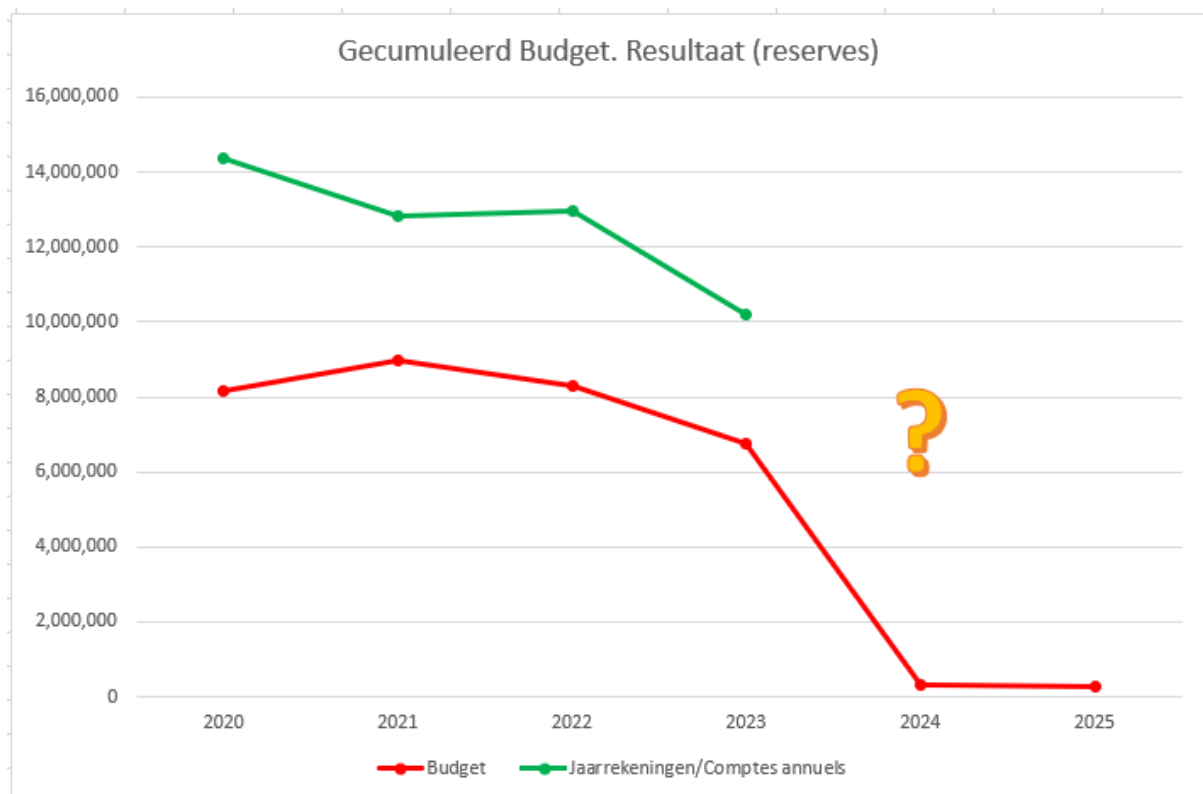
² Een aantal van deze leningen werd aangegaan onder de LCMS spread 30Y-2Y formule, die de gemeente zwaar straft als de kortetermijnrente hoger is dan de langetermijnrente. Helaas is dit sinds eind 2022 het geval, waardoor we genoodzaakt zijn om tarieven te accepteren die momenteel sterk aan het stijgen zijn. Dit zal uiteraard ook gevolgen hebben voor de autofinancieringsmarge.

Er moet worden opgemerkt dat de geplande bijdrage voor Riopact³ gedeeltelijk werd betaald in 2023 [€1,3 miljoen] en 2024 [€500k], wat een impact zal hebben op de autofinancieringsmarge.

Tot slot moet worden opgemerkt dat we in 2023 konden profiteren van een uitzonderlijke en eenmalige correctie op federaal niveau, waardoor we bijna €3 miljoen voor de AFM konden bereiken, ondanks de bijdrage voor Riopact, zie hierboven.

2. Het gecumuleerde begrotingsresultaat of de “reserves” van de gemeente (fig. 2)

Sinds het begin van de legislatuur⁴ hebben we aangekondigd dat we van plan waren om een deel van de beschikbare reserves te gebruiken om investeringen te doen [en niet om “onze levensstijl te verzekeren”, zoals we in bepaalde publicaties op sociale netwerken hebben gezien]. Deze investeringen, vooral in infrastructuur en gebouwen, waren nodig en hadden eerder moeten gebeuren. In de jaren 2020-2023 hebben we gemiddeld 2,1 miljoen euro per jaar uit onze reserves gebruikt, die zijn gedaald van 16,2 miljoen euro eind 2019 tot 10,2 miljoen euro eind 2023 (in de onderstaande grafiek moet rekening worden gehouden met het feit dat de gemeente in 2022 een lening van 2,4 miljoen euro heeft afgesloten voor het project “Octopus” [Hoeve Van Deuren]).

³ In het kader van de overname van het rioolnetwerk door De Watergroep in 2018 is de gemeente verplicht om voor eind 2024 €1,8 miljoen aan Riopact te betalen voor rioleringsprojecten. Dit is geen investering, maar een toewijzing, en de AFM wordt hier dus direct door geraakt.

⁴ Let op het verschil tussen de periode die overeenkomt met de huidige legislatuur (2019-2024) en het lopende meerjarenplan (2020-2025). Deze “overlapping” van een jaar stelt het nieuwe team in staat om het volgende meerjarenplan op te stellen

Fig. 2 Evolutie van het gecumuleerde begrotingsresultaat of “reserves” in de jaarrekening

Zie www.kraainemdoingthings.be voor meer details over reeds voltooide en lopende projecten.

Ook hier is er een aanzienlijk verschil tussen de bedragen in de begroting en die in de jaarrekening. Net als bij de autofinancieringsmarge moet de administratie alle budgetten voorzien die overeenkomen met de projecten die in het huidige meerjarenplan zijn opgenomen, anders kunnen ze deze niet uitvoeren wanneer ze zich voordoen. In de praktijk zijn er altijd onvoorziene omstandigheden [zoals de COVID-crisis, de oorlog in Oekraïne, enz.) en is het niet mogelijk om alle voorziene projecten uit te voeren volgens de meerjarenplanning.

3. De schulden

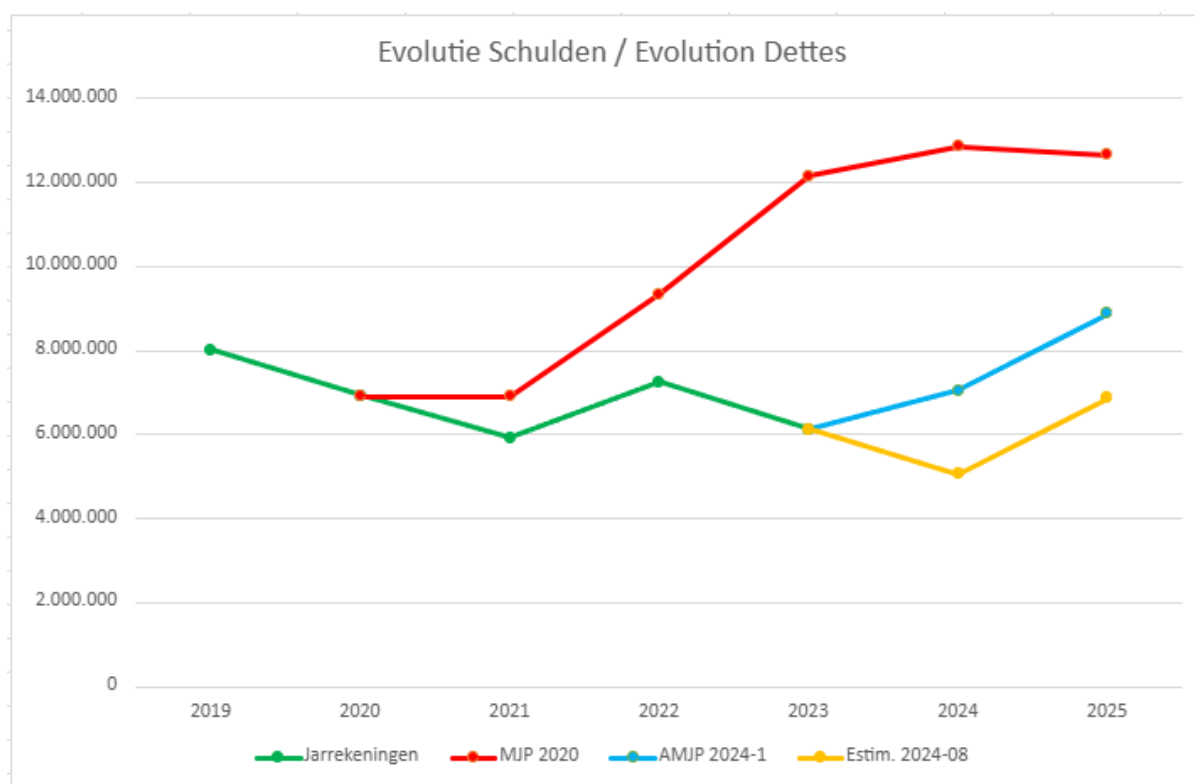

Fig. 3 Evolutie van de schuld en vergelijking van de verschillende versies van het meerjarenplan (MJP 2020) en de begrotingswijziging van de zomer van 2024 (AMJP 2024-1)

Net als bij de vorige 2 punten zijn er grote verschillen tussen de leningen die gepland waren bij het begin van de legislatuur [rode lijn] en de leningen die nog gepland zijn in het kader van de eerste begrotingswijziging in 2024 [blauwe lijn]. O.a voor de renovatie van de Klimboom⁵ school zal er waarschijnlijk een lening van ongeveer 3 miljoen euro (waarmee al rekening is gehouden in de bovenstaande grafiek) in 2025 moeten aangegaan. Er is ook een “veiligheidslening” van 2 miljoen euro gepland voor 2024, maar die zal in de praktijk niet hoeven te worden afgesloten. Behoudens

5

Dit project waar honderden gezinnen op wachten, wordt momenteel geblokkeerd door een beroep dat is ingediend door 2 buurtbewoners. We hopen zo snel mogelijk een oplossing te vinden.

belangrijke onvoorziene omstandigheden zou de ontwikkeling van de schuld dan de oranje curve moeten volgen, en de schuld aan het einde van de periode 2020-2025 zal dan niet hoger zijn dan aan het begin van dezelfde periode.

Tijdens de Commissie Patrimonium op 14 mei 2024 werden verschillende pistes besproken in het kader van het PPS-project (publiek-private samenwerking) voor het voormalige gebouw van het Vrederecht op de hoek van de Ferdinand Kinnenstraat en de Koningin Astridlaan. Op dit moment is er nog geen definitieve beslissing genomen, maar de verschillende voorstellen hebben bevestigd dat het mogelijk is om er interessante ontwikkelingen te overwegen zonder deze volledig te moeten financieren [hetzij door het aangaan van leningen, hetzij door gebruik te maken van de reserves van de gemeente].

Ter informatie, hieronder de evolutie van de gemeentelijke schuld tussen 2007 en 2025 (Fig. 4). Aan het einde van de periode die door het meerjarenplan 2020-2025 wordt gedekt, zullen de huidige geplande leningen niet meer bedragen dan 40% van de jaarlijkse inkomsten en zijn ze niet meer zoals toen [de schuld bedroeg meer dan 250% van de jaarlijkse inkomsten in 2007]...

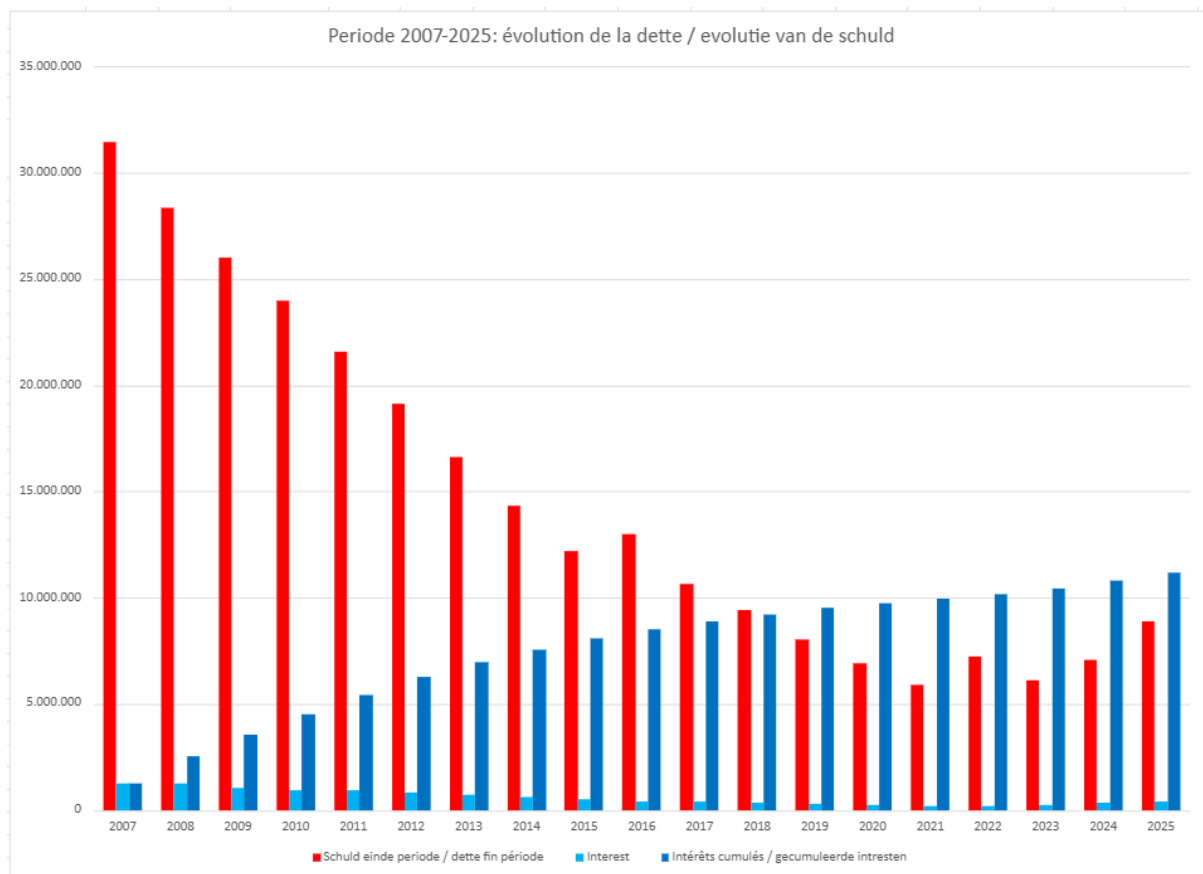

Fig. 4 Verandering in schuld, rente en cumulatieve rente van 2007 tot 2025 [simulatie].

Bronnen: jaarlijkse balansen goedgekeurd door de provinciale toezichhoudende autoriteit en projecties

En tot slot...

Wat de exploitatiekosten betreft (salarissen, werkingskosten, enz.), zijn deze al zeer laag, wat gemakkelijk aangetoond kan worden in vergelijking met andere gemeenten⁶. Ik maak van de gelegenheid gebruik om te vermelden dat ondergetekende waarschijnlijk een van de enige burgemeesters in Vlaanderen is van een gemeente met meer dan 10.000 inwoners die geen secretaresse heeft, laat staan een kabinet...

Desondanks zullen we alle mogelijkheden blijven onderzoeken om verder te besparen zonder het niveau van dienstverlening dat de inwoners verwachten aan te tasten.

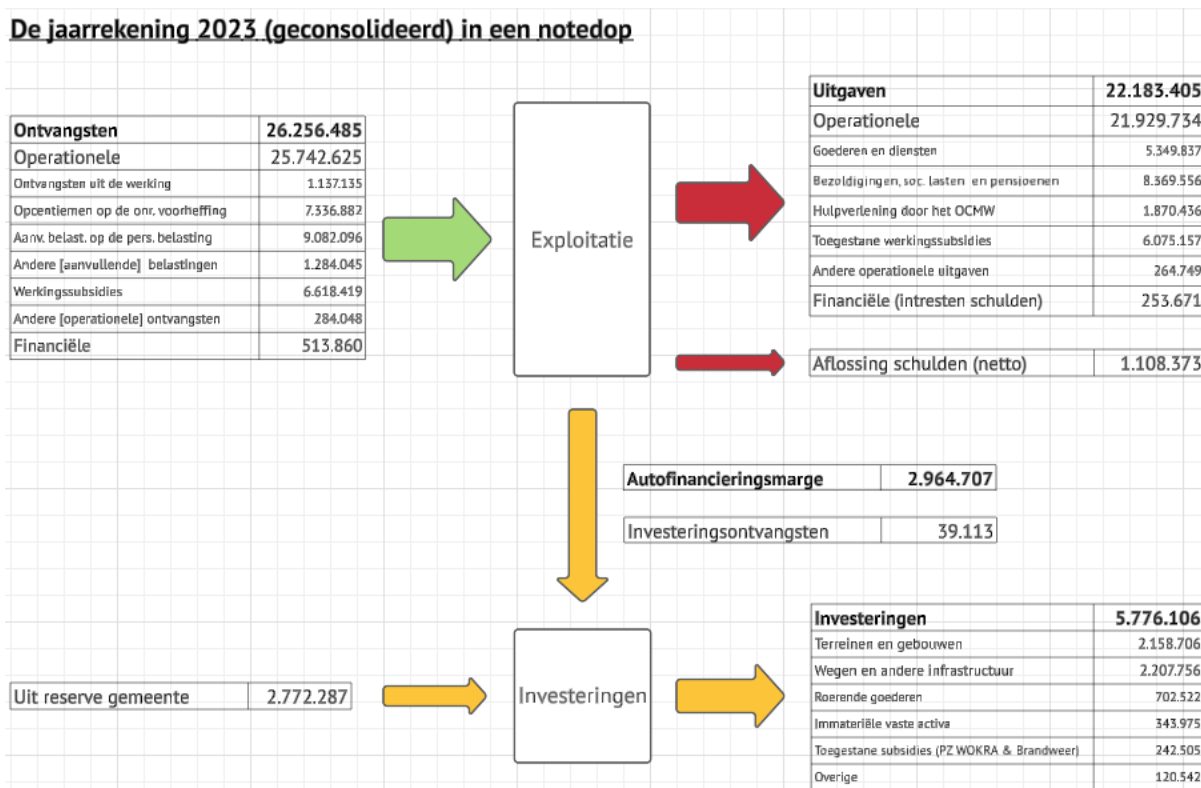
Als u vragen heeft of meer informatie wenst, aarzel dan niet om contact met me op te nemen,

ir. Bertrand Waucquez, schepen van financiën en burgemeester van Kraainem

⁶ Dit kan gemakkelijk worden geverifieerd aan de hand van de jaarlijkse benchmarkpublicaties van bijvoorbeeld Belfius.

Bijlage

Jaarrekening 2023 (schema): wat gebeurt er met uw geld

Deze cijfers komen rechtstreeks uit de jaarrekening van 2023. Zoals gebruikelijk zijn de belangrijkste uitgavenposten salarissen, exploitatiekosten in verschillende vormen en exploitatiesubsidies voor de PZ WOKRA en de brandweer.

De schuldenlast (d.w.z. schuldaflossing + rente) bedraagt momenteel € 1.362.044, een lichte stijging ten opzichte van het voorgaande jaar, maar vertegenwoordigt slechts 5,19% van de inkomsten⁷, vergeleken met meer dan 20% in 2012.

De investeringen zijn aanzienlijk gestegen ten opzichte van de vorige legislatuur en de positieve trend zet zich verder in 2019 [investeringen in het begrotingsjaar 2023: 5 776 106 euro]. Ze blijven echter onder de begroting (73% van het bedrag dat was voorzien bij de 2e begrotingswijziging in 2023). Ten eerste zijn er verschillende projecten waarvoor de bedragen zijn vastgelegd, maar nog niet gefactureerd. Ten tweede is er een gebrek aan capaciteit bij het personeel om toezicht te houden op de geplande projecten. Gezien de aanzienlijke stijging van de personeelskosten [en deze stijgende trend zet zich voort in 2024], hebben we ook het hiervoor geplande wervingsprogramma moeten beperken. Natuurlijk werken we nauw samen met de betrokken departementen om ervoor te zorgen dat dit alles vanuit financieel oogpunt realistisch is en om een gezond beheer van de overheidsfinanciën te garanderen.

⁷ Zoals hierboven vermeld, profiteerden we in 2023 van een uitzonderlijke correctie op federaal niveau.